

Entrevista a l'advocat progressista Francesc Arnau

"La llei Corcuera fa vergonya"

Francesc Arnau, *enfant terrible* dels advocats catalans i màrtir de jutges i policies. Amb motiu de l'anunciat projecte de Seguretat Ciutadana del Ministeri de l'Interior, EL TEMPS ha volgut aprofundir amb ell sobre la regulació de l'ordre públic i la justícia.

Senyor Arnau, què significaria la posada en vigor del projecte del ministre Corcuera?

—Donaria estatus legal a una sèrie de pràctiques que ja són habituals i diàries. Per això seria lamentable que s'aprovés aquesta llei, que és una llei que fa vergonya. Fins i tot ho han dit alguns policies públicament.

—*¿Anem cap a l'estat policial, com algú ha dit?*

—A l'estat policial, ja hi som. Jo no recordo canvis substancials des que estic treballant. És més, les coses més dures que m'han passat, m'han passat l'últim any. El dia de la inauguració de l'Estadi Olímpic, per exemple, vaig ser agredit per un policia a l'interior d'una comisaria.

—*Però el marc jurídic actual garanteix els drets dels ciutadans...*

—Una cosa és el marc jurídic i una altra de ben diferent la realitat. A les dotze de la nit, dins d'una comisaria, la Constitució espanyola és paper mullat. I això és causa de la tradició repressiva que caracteritza l'estat espanyol des de fa molts anys.

—*¿Com es concreta aquesta tradició?*

—Per exemple, en el mal ús que la policia fa del carnet d'identitat i del dret a identificar en segons quins supòsits els ciutadans. El ciutadà té obligació de mostrar el carnet a la policia només quan sigui degudament requerit. ¿Què vol dir degudament? Vol dir de forma no intimidatòria. A la gent li han d'explicar perquè li demanen la documentació. Possem per cas, jo vaig per la Plaça de Catalunya, ve un policia i em diu: "escolti, l'hem d'identificar perquè hi ha hagut un atracament perpetrat per un individu de les seves característiques". Així, sí. Però si simplement per la cara que fas t'aturen, et posen contra la paret i et fan trau-

re el carnet només per començar... llavors sí que no. Hi ha la creença estesa que la policia té dret a fer certes coses que en realitat no pot fer, i en aquest país no hi ha cap llei que obligui el ciutadà a identificar-se perquè sí. Això és important saber-ho perquè la policia pot manipular les dades del DNI de forma intencionada. Al meu carnet, per exemple, consta que la meua professió és "avogado", escrit amb "v". ¿Per què? No sé si és per un error de la senyoreta que ho va teclejar a màquina o si és una manera de dir alguna cosa, tenint en compte el meu historial. En qualsevol dels dos casos, és lamentable i inquietant.

—*¿Quin ús es fa de les fitxes policials acumulades durant el franquisme?*

—Totalment fraudulent. No fa ni tres mesos, en una comisaria dels afores barcelonins, a una persona que havia anat a denunciar un robatori li van ensenyar la fotografia d'un amic seu per veure si aquell era el culpable. Ells no sabien que era amic seu, però sabien de sobra que no havia estat ell, ja que precisament es tracta d'un noi que fa vint anys que està en el poble i si s'ha destacat és per la seva lluita sindical i anti-franquista. La foto la van ensenyar igualment, aviam si hi havia sort.

—*Sembla que vostè ho sap tot del món interior de les commissaries de policia. ¿Els policies li tenen por?*

—No, però saben que jo aniré amb la llei a la mà i que no permetré que se la saltin. Recentment vaig anar a la prefectura de Policia de Via Laietana per a assistir un acusat d'atracar un banc. Només entrar ja vaig veure que es miraven sorpresos perquè no m'esperaven i parlaven entre ells. Un se'm va apropar i em va comunicar que la roda de reconeixement no es faria. De fet, el meu client ja estava col·locat dins l'habitació especial de les rodes de reconeixement. Doncs bé, tots els individus que completaven la ro-

da eren africans. Tots africans, excepte ell. Això és transgredir la llei, que obliga a fer les rodes de reconeixement amb individus de característiques similars. Si l'advocat hagués estat un altre, aquesta roda s'hagués realitzat de forma il·legal. Per a evitar situacions d'aquest tipus no cal ser un superman.

—*En el fons vostè acusa la gran majoria d'advocats de no fer complir la llei. És l'acusació més greu que se li pot fer a un lletrat...*

—El problema és que els advocats també es comporten de forma submissa davant el poder. I és que tots els advocats han fet la mili, on t'ensenyen a sotmetre't, a marcar el pas i comportar-te com un autòmata. Quan algun no ho fa, llavors sembla estrany, com és el meu cas. A les commissaries jo surto a problema diari.

—*¿No se'l pot acusar de buscar-se'ls, els problemes?*

—Si buscar-me'ls és entrar a comisaria dient "bon dia" en lloc de "buenos días", doncs és clar. A partir del moment que no canvio de llengua, ja em miren d'una altra manera.

—*¿Parlar en català en els àmbits policials i judicials continua sent un problema?*

—Segons la campanya de la Generalitat de Catalunya, no. Però és fals. No és perquè sí que l'últim cartell editat pel Ministeri de l'Interior, on es mostra la foto de Joan Carles Monteagudo, inclogui com a fet destacable que "habla en catalán". Per cert, aquest cartell és idèntic a uns que jo tinc vistos de fa anys a Berlín, Bonn i Frankfurt, referits a la Fracció Alemanya de l'Exèrcit Roig. El mateix cartell, el mateix format, les mateixes lletres...

—*¿Es la internacionalització de les polítiques de seguretat?*

—Ja fa anys que ho intenten. La concepció de les coses serà la mateixa, però més perfeccionada. Hi ha un grup sinis-

"Els advocats es comporten de forma submissa davant del poder".

JORDI MORERA

tre d'alts responsables policials europeus que es reuneixen en un poblet de Luxemburg que es diu Schengen gairebé setmanalment. A Schengen dissenyen la política policial dels pròxims anys amb vista a l'obertura de fronteres de l'any 92. Obertura que per als ciutadans de raça negra o els àrabs serà tancament. Per a ells serà pràcticament impossible sobreviure a Europa.

—La data del 92 es revela com a clau també en matèria policial, i en especial als Països Catalans. ¿Hi ha un nou "plan ZEN" preparat per als Jocs Olímpics?

—ZEN volia dir "Zona Especial Norte". I ells poden situar el nord a Bilbao o a Barcelona, segons com els convingui. S'aplicaran les mateixes teories però amb més sofisticació.

—En tot aquest entramat, ¿quin paper hi té el poder judicial?

—Són el complement ideal. Els jutges són molt més respectuosos amb la paraula de la policia que no pas amb la paraula del ciutadà. Encara hi ha jutges que condemnen únicament i exclusiva d'acord amb la paraula de la policia. Fa

deu dies escassos, en el Jutjat de Guàrdia de Barcelona, un jutge no va fer cas d'un client meu, acusat d'atracar un banc, que li assegurava que el dia en qüestió ell estava a la presó complint pena per un altre delictes, i per tant no en podia ser l'autor. El jutge no li va fer cas. Sense comprovar si el que deia el meu client era cert o no, el va tornar a enviar a la presó. ¿Tant costava comprovar-ho? Doncs no ho va fer.

—Amb el projecte de llei que ha presentat, ¿Corcuera ha anat més lluny que Barrionuevo?

—No hi ha cap diferència. Si el Corcuera es pensa que mana... aquest senyor no mana, Barrionuevo no manava.

—¿Qui mana, doncs?

—Els poders fàctics. Militars, policia, banquers, la cúpula dels capellans. Com sempre. Encara recordo la imatge de Barrionuevo quan era ministre d'Interior cantant l'himne de la Guàrdia Civil en posició. Mentre visqui recordaré aquesta imatge. ¿Com pot ser que tot un ministre se sentís obligat a cantar l'himne de la Guàrdia Civil? Aquesta va ser la demostració més clara de qui mana en realitat.

—¿No es pot despendre de les seves afirmacions que els ciutadans restem indefensos davant el poder, malgrat la consolidació de la democràcia?

—L'experiència m'ha demostrat que davant molts policies realment estem indefensos. ¿Com es pot acceptar jurídicament, per exemple, que es digui que un policia ha usat la seva arma en legítima defensa? La legítima defensa no és aplicable en cap cas a la policia. Un policia no porta l'arma per defensar la seva vida, sinó els interessos socials que li han estat encomanats. Podríem passar que s'absolgués un policia en virtut del compliment del deure, però mai en virtut de la legítima defensa. Això seria com acceptar, salvant les distàncies i amb tots els respectes, que un bomber té dret a emportar-se la manguera a casa seva per regar les flors del seu jardí. La manguera, a la caserna de bombers. La pistola, a la comissaria.

—Francesc Arnau, ¿enfant terrible dels advocats?

—Malgrat jo mateix.

Eduard Voltas